

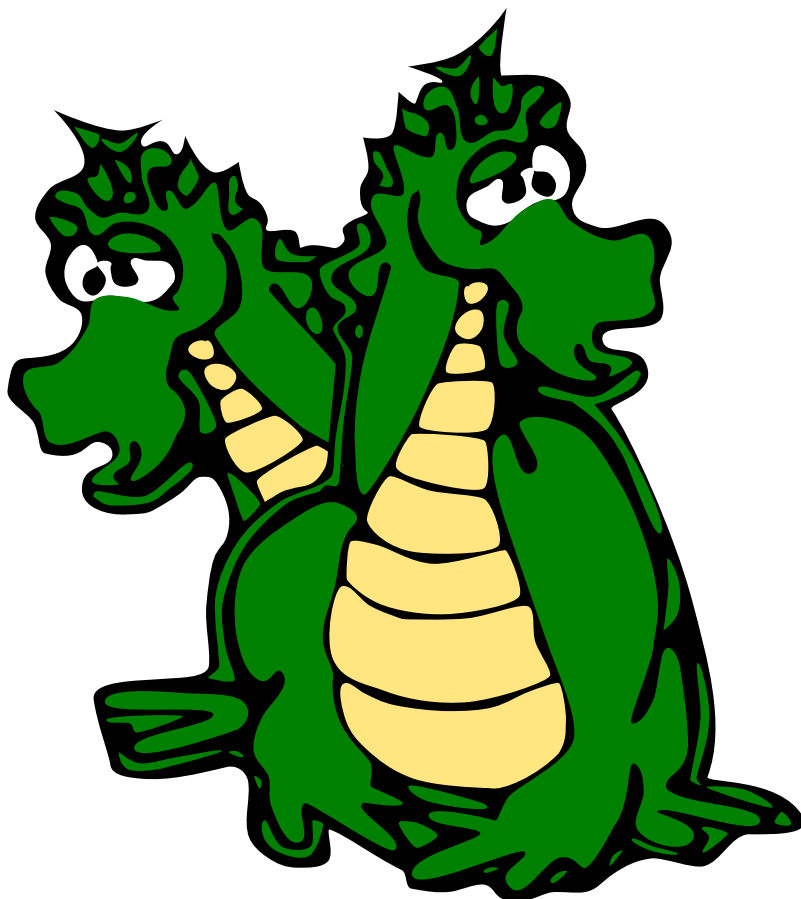
CARIGOT

PUBLICACIÓ ESPECIAL DE L'AGRUPACIÓ DE CULTURA POPULAR
IV ÈPOCA · NÚM. 08 · CASTELLDEFELS · ANIVERSARI 2024

**L'AGRUPACIÓ CELEBRA EL
40È ANIVERSARI DEL
JAUME I LA CONSTANÇA
AMB LA TROBADA "40
ANYS, 40 GEGANTS"**

HORARIS D'ASSAIG

Castellers de Castelldefels

@elsgrocs

Assajos:

Dimarts 19:00-21:00

Divendres 21:00-23:00

Ball de Gitanes

@gitanescastelldefels

Assaig:

divendres de 18:30 a 19:30

Geganters de Castelldefels

@gegantscastelldefels

Assaig:

dijous de 19:00 a 20:30

Grup de foc de Castelldefels

@diables_de_castelldefels_a

cpc

Ball de Panderetes

Assaig:

divendres de 19:00 a 20:00

Colla Jove de Bastoners

@collajovedebastoners

Assaig:

dimecres de 20:00 a 21:00

Ball de Cintes

@cintescastelldefels

Assaig:

divendres de 18:00 a 19:00

Ball de Picarols, Farcells i Contes

@picarolsfarcellsicontes

Assaig:

dimecres de 20:00 a 21:00

Ball de Bastons infantil

Assaig:

dimecres de 19:00 a 20:00

Tabalers de Castelldefels

@tabalerscastelldefels

Assaig:

divendres de 20:00 a 22:00

Ball de Gitanes infantil

Assaig:

divendres de 18:30 a 19:30

Grallers Toc de Vent

@grallers_tocdevent

Assajos:

Dimarts de 19:00 a 20:00

SUMARI

El Racó	1
40 anys, 40 gegants!	3
Pit i Amunt!	5
Som Gegants!	6
Coneix l'Agrupació!	7
Editorial	9
Celebrem	10
Un Xic d'Història	11
D'arreu	13
Breus	14
Passatemps	15

EL RACÓ

Gemma Blanco

Quants anys tens?

Tinc 12 anys.

Quants anys fa que ets de l'agrupació?

Fa dos anys que estic a l'agrupació.

En quines colles participes?

Participo en la colla gegantera, el ball de bastons i el ball de cintes.

Quina és la teva activitat preferida?

La meva activitat preferida és el ball de bastons.

Què és el que més t'agrada de l'agrupació?

El que més m'agrada de l'agrupació és poder conviure amb molta gent.

Com vas entrar a l'agrupació?

Vaig entrar a l'agrupació perquè ja coneixia a algunes persones

Quin és el teu castell/ball preferit?

Els balls de la Camisa Oberta i de la Pavana

Quina és la teva peça musical preferida?

La meva música preferida és el gener.

Si haguessis d'entrar en una colla nova a quina entraries?

Entraria a diables.

Quants anys tens?

Tinc vuit anys.

Vera Pérez Ruiz

Quants anys fa que ets de l'agrupació?

Fa deu mesos.

En quines colles participes?

A la castellera.

Quina és la teva activitat preferida?

Fer castells.

Què és el que més t'agrada de l'agrupació?

La germanor de la gent.

Com vas entrar a l'agrupació?

Van fer un taller a meu cole Can Roca i en va encantar. Vaig estar dient als meus pares que volia anar a l'agrupació a provar i em van portar un divendres i fins ara.

Quin és el teu castell/ball preferit?

M'agraden tots però Pilar de 5 és molt especial per mi.

Vens sol, amb amics o amb família?

Amb la meva família.

CONEIXEM A...

Quina és la teva peça musical preferida?

El ball del mocador i la polca.

Si haguessis d'entrar en una colla nova a quina entraries?

A correfocs i a tocar les gralles.

**Laia Llorens
i Solanelles**

Quants anys tens?

Tinc onze anys.

Quants anys fa que ets de l'agrupació?

Fa dos anys i mig.

En quines colles participes?

A la colla gegantera i a diables.

Quina és la teva activitat preferida?

Portar capgrossos.

Què és el que més t'agrada de l'agrupació?

Les amistats i el tracte de la gent.

Com vas entrar a l'agrupació?

Vaig entrar a l'estiu perquè em vaig apuntar per participar a la Llegenda del Gar-i-Got i em van dir si volia provar ball de bastons i castells. I em vaig quedar a l'Agrupació.

Quin és el teu castell/ball preferit?

El ball del cercle, que fem amb els capgrossos i les torres.

Vens sol, amb amics o amb família?

Amb amics i família.

Si haguessis d'entrar en una colla nova a quina entraries?

M'agradaria, algun dia, tornar a castells.

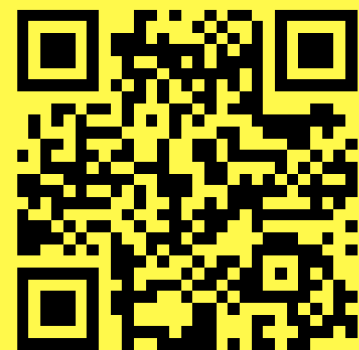
Tu també pots aparèixer a la secció "EL RACÓ"!

Participa en "Coneixem a..." escanejant el codi QR i respon al formulari.

A més d'aquesta fàcil forma de contribuir a la

revista Gar-i-Got, també pots enviar-nos articles d'opinió o qualsevol altre text que vulguis compartir amb l'agrupació.

Animeu-vos a participar!

40 ANYS, 40 GEGANTS!

La Colla Gegantera finalitza la celebració de l'aniversari del Jaume i la Constança amb una gran trobada el dia 2 de juny on participaran més de 40 gegants.

No cada dia podem dir que una colla Gegantera fa 40 Anys i el 2023 la Constança i en Jaume van fer 40 Anys. Enguany, el 2024, ho celebrarem acompanyats de les escoles de la ciutat, veïns, padrins i grans amics.

La trobada es celebrarà el 2 de Juny, durant el matí realitzarem la Plantada a la Plaça de l'Església on petits i grans podran Gaudir de totes les Figures que ens acompanyaran

durant la Trobada. Seguidament farem una cercavila pel centre de la ciutat, fent el recorregut:

Plaça de l'església - Carrer Arcadi Balaguer - Carrer del Dr. Trueta - Plaça. Espanya - Carrer de Pompeu Fabra - Carrer del Dr. Barraquer - Carrer del Bisbe Urquinaona - Avinguda Primer de maig - Plaça de l'Església.

En Arribar a la plaça de l'església farem el ball final. Acabada la trobada anirem el Parc de la Muntanyeta on podrem fer un Dinar Gegant!!

Portem un temps fent els preparatius per a que tot surti brodat i

comptem amb la implicació de tota la colla i la dels voluntaris que faran possible l'organització de la Trobada.

Tanmateix en aquesta data tan assenyalada tenim una doble celebració, per un costat aquest 40 Anys

TROBADA GEGANTERA

d'història i per un altre costat, la colla creix i com a tal les figures també.

Es per això que augmentem la Família Gegantera amb 4 Figures més que esperem que us facin divertir i engrescar com ens ha fet a nosaltres pensar-les, construir-les i a partir d'ara , ballar-les!!

Us esperem a Totes i tots el proper 2 de Juny per a Seguir

Creixent tots junts!!

Jaume Baladia
Cap de Colla

Colles Convidades:

Associació gegantera recreativa del Prat
Associació de Gegants i gegantons de Gavà
Gegants de Viladecans
Gegants de Les Borges Blanques
Colla Gegantera de Mollet
Gegants de Sant Quirze del Vallès
Colla gegantera St. Esteve de Palautordera

Agrupació cultural d'Aigüestosses (St. Andreu de la Barca)
Gegants de Montornès del Vallès
Gegants i grallers de Corbera de Llobregat
Colla de geganters de Sant Joan Despí
Esbart dansaire rapitenc & Colla gegantera la Ràpita
Colla de Gegants de Lliçà d'amunt
Colla gegantera de Riudoms
Gegants d'Olesa de Bonesvalls
Gegants de Casablanca (St. Boi de Llobregat)
Gegants Delta Prat (El Prat de Llobregat)
Geganters i grallers de Palau-Solità i Plegamans
Colla gegantera i grallers de Montmeló

PIT I AMUNT!

Es ls primers mesos de l'anys pels Castellers de Castelldefels han estat marcats per la realització de el projecte ESCOLES AMUNT, que ha permetes apropar el fet casteller a l'alumnat de la ciutat. En Miquel Àngel ens explica com ha anat.

Durant el primer trimestre d'enguany, els Castellers de Castelldefels hem reeditat per segon any consecutiu aquesta bonica iniciativa, consistent en apropar el Fet Casteller d'una forma senzilla i engrescadora a la mainada de Castelldefels. Amb la complicitat de diversos centres escolars del nostre poble, hem estat visitant grups d'infants de tercer i quart de primària durant varies setmanes tot mostrant d'una forma didàctica la nostra passió

per fer Castells i fent una introducció a tot el que implica formar part d'aquesta expressió de la nostra cultura popular. Les jornades han consistit en explicacions de composició de la indumentària casteller (camisa, faixa, casc, mocador, pantalons blancs) així com de les diferents parts que conformen els castells: pinya, tronc i pom de dalt. Els nens i les nenes han pogut experimentar a través del joc la sensació de posar-se una faixa, pujar unes a sobre de les altres o fer castells horitzontals al terra. Cada escola va conformar la seva "Colla" tot escollint nom i Cap de Colla, per representar els centres a la Diada escolar que es va celebrar el passat 3 de març al nostre local i que posava el colofó de la iniciativa, amb un èxit rotund de participació d'infants i famílies

senceres que fins i tot va ultrapassar les expectatives, i que a més, han deixat un bon grapat de nous castellers als Grocs, de la qual cosa ens sentim orgullos@s.

La vàlua de la iniciativa es resumeix en les cares d'il·lusió i atenció dels infants, que sintetitzen la urgent necessitat d'apropar la cultura i les tradicions als més petits (i a tothom), i encara més en aquests temps que vivim on tot passa de pressa i massa vegades les persones no som partícips directes de gaire res. Què bonic és aprendre i deixar-nos sorprendre deixant de banda les individualitats per gaudir del que es pot aconseguir col·lectivament.

Miquel Àngel Giner

SOM GEGANTS!

Les torres de guaita són l'última incorporació a imaginari festiu de Castelldefels. En Joan Ramon ens explica com es van crear i com han evolucionat.

Va ser cap a finals de curs del 15 del Toni i l'Haritz, quan l'Edu i jo mateix demanem aixopluc i material al centre educatiu dels nostres fills, l'escola pública Jacint Verdaguer.

Ens hem de remuntar al maig de 2022, concretament al dissabte 21, quan aprofitant que l'escola restava oberta per activitats amb les famílies, nosaltres intentaríem dur a terme la proposta de fer dues torres de guaita.

La petició era senzilla: ens calien dues caixes de recollida selectiva, en forma de prisma rectangular i de base quadrada, i uns materials senzills (fotocòpies A3,

ceres de colors, i cola per enganxar els papers a les caixes).

El termini de lliurament que ens havíem proposat era ben curt, perquè el cap de setmana següent, el dissabte 28 de maig de 2022 es feia a Castelldefels la Trobada Gegantera, i podia ser un bon moment per donar a conèixer els nous elements festius d'imatgeria conjuntament amb les novetats dels nous capgrossos de dos centres educatius de la ciutat. I així va ser com van aparèixer per primera vegada les torres de guaita que podien (i havien) de ser portades per la secció infantil (la

resta de la colla gegantera no hi cabem).

Aquella va ser la primera sortida, i posteriorment n'han vingut més, i també s'han fet modificacions i adaptacions per evolucionar-ne el seu acabat final com les coneixem actualment. Fins i tot la família de torres de guaita infantils ha crescut a 6 unitats, i el dimecres 6 de desembre de 2023 durant l'activitat gegantera per a tota la família "A les Torres de Guaita, que venen els Pirates!!!", que era un recorregut per les diferents torres de guaita de la ciutat, i es va aprofitar per batejar cada "torreta" davant de la torre de guaita original que li dona el seu nom.

Joan Ramon Molero

Castellers de Castelldefels

Geganters de Castelldefels

CONEIX

Ball de Diables

Grallers toc de vent

Tabalers de Castelldefels

Ball de Bastons

Ball de Gitanes

L'AGRUPACIÓ

Ball de Cintes

Ball de Picarols, Farcells i Contes

Ball de Panderetes

EDITORIAL

Comença la primavera, i les colles de l'Agrupació retornen a la seva activitat.

Ja tenim aquí els primers assaigs de les colles, els retrobaments després del recolliment hivernal, i la preparació de balls, correfocs i diades de la nova temporada.

I es que si a principis de Març hi trobem els inicis, als voltants de Sant Jordi, amb el rodatge ja acabat, comencen uns mesos que ens duran a la màxima activitat de l'agrupació, als voltants de l'inici l'estiu, on trobarem els diversos aniversaris de les colles, i culminant amb la Festa Major d'Estiu, que també es comença a preparar.

AGRUPACIÓ DE CULTURA POPULAR
CASTELL DE FELLS

CALENDARI

L'arribada del mes de maig suposa entrar de ple en la temporada Alta de l'agrupació. Deixats enrere març i abril, mesos de preparació i escalfament, arriben les primeres fites importants de l'any: l'aniversari, l'aplec de Bruguers i la trobada gegantera, a més d'un munt de sortides...

- Diumenge 19 de maig “Pasqua Granada”: **Aplec de Bruguers**. Tota l'agrupació, el Grup sardanista, la Colla Nova i els companys de Begues. Des de les 9 h, a les 11 exhibició i a les 14 el dinar popular.

- Dissabte 25 de maig: **Diada Castellera del 42è aniversari**. Amb: Colla Jove dels Castellers de Sitges, Castellers de Sabadell i la Colla Castellera de l'Esquerra de l'Eixample. A les 6 de la tarda a la plaça de l'Església.

- Diumenge 2 de juny: **Trobada gegantera “40 anys, 40 gegants”**. Amb vint colles convidades. Plantada a les 10 del matí i sortida des de la plaça de l'Església a les 11.

Recordeu anar reservant les dates de festes del mar, del 12 al 14 de juliol; la de la Llegendada del Gar-i-Got, a principis d'agost; i les de festa major, del 14 al 18 d'agost.

Podeu trobar el calendari complet a la pàgina web: www.acpcastelldefels.cat.

UN XIC D'HISTÒRIA

Com cada any, el proper 19 de maig tornarem a pujar a Bruguers per celebrar el tradicional aplec. En Jan Molero ens explica el seu origen, història i significació.

Segons explica la llegenda, l'any 1193, un pastor gavanenc trobà dins d'una cova la Mare de Déu de Bruguers. La prengué per ensenyar-la als amics, però una vegada a Gavà, ja no la portava al sarró. Així doncs, l'endemà tornà a pujar i en aquella ocasió la prengué lligant-li el braç al sarró perquè no marxés. Ja al poble, volgué ensenyar la imatge i quan obrí el sarró només trobà el braç trencat que havia lligat. En presenciar el miracle, els veïns de la contrada entengueren el mandat diví de la verge i li construïren una capella sobre la cova d'on hi havia sortit.

Aquella capella s'usà durant tres segles, però malauradament durant la Guerra Civil Catalana (1462 - 1472) fou destruïda per les tropes de la generalitat. En

diverses visites pastorals s'evidencià la necessitat de reconstruir la capella, quelcom que no arribà a passar mai. En canvi, als comuns de Castelldefels i Gavà (institucions predecessores dels ajuntaments) batlles i jurats havien decidit erigir una nova ermita en un lloc més planer i accessible.

Escolliren l'antic lloc del

Sitjar, on hi havia una petita ermita mig abandonada, la capella dels Sant Martí. Contractaren a Joan Enric, mestre de cases de Barcelona, per a executar una important reforma (1500 - 1504) que donaria com a resultat l'ermita de Bruguers que coneixem avui en dia. Aquesta construcció va ser possible gràcies a la bonança econòmica que va caracteritzar el segle XVI.

El dia 15 de juny de 1509 se celebrà la cerimònia de trasllat, una processó presidida pel Baró de l'Eramprunyà, Francesc Jeroni March, que compta amb una gran afluència de veïns de tota la contrada. Des d'aquell moment, l'ermita nova ha sigut escenari de diverses festivitats i celebracions, sobretot pels volts de la Pasqua Granada i la diada de les Marededeus trobades (8 de setembre). Encara avui, els veïns de

Begues i Castelldefels recordant aquell trasllat celebrem l'aplec de Bruguers el diumenge de Pentecosta.

Típicament, l'aplec se celebrava amb una missa, un dinar i una ballada de sardanes, però després de l'arribada de la democràcia la festa viurà la darrera incorporació. L'any 1982, els Castelllers de Castelldefels van escollir l'aplec per realitzar la seva primera actuació i a mesura que creixia l'agrupació, més colles hi actuaven. Amb el temps la festivitat ha pres un caràcter cabdal per l'entitat més enllà de la rellevància natural per a la ciutat.

Actualment, l'aplec s'ha convertit en una gran mostra de la cultura popular de les dues poblacions en qüestió, amb la participació d'unes deu

associacions, que duen a terme un concert de cant coral, una exhibició de balls popular, l'aixecament de castells i una ballada de sardanes.

Malauradament, cada any puja menys gent a Bruguers i assistim a la pèrdua d'una de les tradicions populars més importants de Castelldefels.

Som responsables, doncs, juntament amb la resta d'entitats, de la preservació de l'aplec de Bruguers, on, a més a més, celebrem el nostre aniversari. És per això que ens l'hem de sentir nostre i unir esforços per mantenir-lo any rere any. Al cap i a la fi, és una de les tradicions maques del poble, amb una llarga història i un gran significat per l'agrupació.

Bibliografia:

- Campmany, J., Lopéz, A., Navarro, J., Sanahuja, D., & Sanz, M. (2003). *Castelldefels. Temps d'història. Castelldefels: Ajuntament de Castelldefels.*
- Campmany, J. (2009). *Història del culte a la Mare de Déu de Bruguers. Gavà: Centre d'Estudis de Gavà i Associació d'Amics del Museu de Gavà.*
- Clemente, J. (2002). *Els elements de la festa a Castelldefels. Castelldefels: Ajuntament de Castelldefels.*
- Clemente, J., & Armelles, R. (2006). *De la festa al segle XX. Imatges de Castelldefels. Castelldefels: Ajuntament de Castelldefels.*

Jan Molero i Oliva

D'ARREU

En Miki Renard, com sempre, ens parla d'una cultura d'arreu, en aquesta ocasió la del poble gitano.

Avui, canvio una mica la dinàmica i parlaré d'un poble estès, no per un continent concret, sinó que es tracta d'un poble nòmada que el trobem per mig món.

Parteix de l'Àsia, de l'Índia més concretament, es troba gairebé a cada estat europeu i arriba a sud-americà on té una colònia gran a Veneçuela i Colòmbia.

El poble gitano, però, manté arreu trets d'identitat característica i costums propis, com l'esmentat nomadisme, però no existeix l'homogeneïtat que es creu.

Sí que hi ha, en canvi, l'anomenada llei gitana marcada per un Consell d'ancians i la família és un valor afegit molt marcat.

Són una comunitat molt religiosa, però com a poble professa religions diverses. Estan vinculats a l'art i la música i el ball els

marca profundament, com ara el flamenc, un estil musical i de ball típic d'Espanya.

L'idioma romaní és un conjunt de varietats lingüístiques pròpies de l'ètnia rom, llengua indoeuropea i és la més majoritària.

La vida itinerant de molts membres d'aquest poble, marca la cuina i els costums culinaris dels gitanos, així com els seus oficis, la vida familiar de clan o la manera d'educar la canalla o fer ús del seu temps d'esbarjo.

La literatura, la pintura o el cinema han volgut explicar aquesta idiosincràsia particular, no sempre de forma ajustada a la realitat o allunyada dels tòpics.

El 8 d'abril, és considerat en l'actualitat el dia del poble Gitano.

Paraules catalanes procedents del Caló o

Romaní

Els gitanos que parlen català han conservat diverses paraules i característiques morfològiques del romaní, les quals han entrat a formar part del llenguatge popular català:

catipén: pudor
 cruspír-se: menjar-se
 dinyar-la: morir
 guinyar-la: morir
 mentida: falsedat
 pipa: pistola
 halar (amb hac aspirada): menjar
 xaval: noi, originalment volia dir fill.
 guipar: mirar, veure.
 filar: veure.
 pispar, pispa: robar, lladre.
 llumí: misto.
 calés: diners, originalment es referia a les monedes blanques o platejades.
 cangueli: por.
 paio: persona no gitana, per extensió, individu desconegut.

Miki Renard

PASSATEMPS

Cinta

Gar-i-Got

Bastó

Aleta

Pandereta

Farcell

Festa Major

Crossa

Espardenya

Bialet

Tabal

Gralla

BREUS

Es busquen gitanes i gitanos per reiniciar el Ball de Gitanes!!!

Tot aquell a qui li agradi la festa i la gresca pot venir a ballar, no cal experiència de cap mena, només saber passar-s'ho bé. Si estàs interessat/da pots venir a provar sense compromís, posa't en contacte amb la junta.

Recordem que des de l'1 d'abril cal estar al corrent de la quota anual per poder participar en les activitats de l'agrupació.

Recordeu, també, que cal entregar la fitxa d'ingrés i recollir el carnet. L'oficina està oberta els divendres de 19 a 21 h.

PADRINS DE L'ACPC

Josele Muñoz

Eli Sebastià

Adrià Moreno

Silvia Oliva

Núria Comas

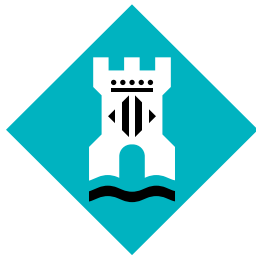
Jan Molero

Eduard Fàbregas

Oriol Barberà

Jaume Baladia

Amb el suport de:

**Ajuntament
de Castelldefels**

Amb la col·laboració de:

**MINERVA
· ESPORTS ·**

Edita: Agrupació de Cultura Popular de Castelldefels
Contacte: acpc@acpcastelldefels.cat - 676 91 77 62
Direcció: Av. Lluís Companys, 16, Castelldefels

Equip de redacció: Jan Molero i Oliva, Oriol Barberà, Jordi Llorens i Montserrat Solanellas

Disseny i maquetació: Jan Molero i Oliva

40⁺ Aniversari Jaume i Constança 40 anys, 40 gegants

Diumenge 2 de juny, 2024

10:00h Pl. de l'Església.

(11h inici cercavila)

Amb les colles convidades

Associació gegantera recreativa del Prat (El Prat de Llobregat)	Colla de geganters de Sant Joan Despi
Associació de Gegants i gegantons de Gavà	Esbart dansaire rapitenc & Colla gegantera La Ràpita
Gegants de Viladecans	Colla de Gegants de Llicçà d'amunt
Gegants de Les Borges Blanques	Colla gegantera de Riudoms
Colla Gegantera de Mollet	Gegants d'Olesa de Bonesvalls
Gegants de Sant Quirze del Vallès	Gegants de Casablanca (St. Boi de Llobregat)
Colla gegantera St. Esteve de Palautordera	Gegants Delta Prat (El Prat de Llobregat)
Agrupació cultural d'Aiguestosses (St. Andreu de la Barca)	Geganters i grallers de Palau-Solità i Plegamans
Gegants de Montornès del Vallès	Colla geganters i grallers de Montmeló
Gegants i grallers de Corbera de Llobregat	

**i la col·laboració dels companys de la Colla Gegantera de Castellbisbal
i la participació dels gegantons i capgrossos de les escoles de la ciutat**

Organitza:

Col·labora

Ajuntament
de Castelldefels